

Motion till riksdagen 2024/25:2131

av **Sanna Backeskog m.fl. (S)**

Nolltolerans mot barnfattigdom

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett arbete med en översyn av barns ekonomiska villkor med syftet att ge alla barn en uppväxt fri från ekonomisk fattigdom och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

”Jag märker att de har ont om pengar genom att de oroar sig och de har lite svårt att betala hyran. Man går inte så ofta på träningarna och sånt. Jag kan se det bara på deras min också.”

Citatet är från Rädda Barnens rapport ”Missing Out”, som smärtsamt tydligt skildrar barns erfarenheter av att växa upp i fattigdom.

I Rädda Barnens rapport Barnfattigdom i Sverige – Årsrapport 2021 beskrivs att man utgår från ”en strikt, närmast absolut, definition av barnfattigdom: att man inte har råd att täcka de allra nödvändigaste utgifterna. Utifrån vårt mått lever ungefär vart tionde barn i familjer som är ekonomiskt utsatta, vilket betyder cirka 200 000 barn i Sverige.”

I ett av världens mest välmående länder är det en oacceptabel verklighet att barn lever i fattigdom. Berättelserna om barn och familjer som kämpar för att klara sig ekonomiskt är många. Målet måste vara att inget barn ska behöva växa upp i fattigdomens skugga.

Familjer med låga inkomster och ensamstående föräldrar kämpar särskilt hårt för att få ihop ekonomin och har små eller inga marginaler för oplanerade kostnader. Den ekonomiska situationen för barnfamiljer med lägre inkomst har förvärrats betydligt de senaste åren, enligt rapporter från organisationer som Hyresgästföreningen, Majblomman, Rädda Barnen och Röda Korset. Barn till ensamstående mammor har idag en fem gånger högre fattigdomsrisk än barn som växer upp med sammanboende föräldrar. Barn med utländsk bakgrund har en sju gånger högre fattigdomsrisk än barn med svensk bakgrund.

Sifos undersökning från mars 2024, på uppdrag av Rädda Barnen, Hyresgästföreningen, Röda Korset och Majblomman, visade att 4 av 10 ensamstående föräldrar och nästan 3 av 10 av sammanboende föräldrar med lägre inkomst har behövt låna pengar för att kunna betala det grundläggande de senaste sex månaderna. Det är en kraftig ökning jämfört med förra året.

Cirka varannan ensamstående förälder med lägre inkomst (under 29 500 brutto) och var tredje sammanboende förälder med lägre inkomst (42 000 brutto) har haft svårt senaste sex månaderna att ha råd med

- näringsrik mat
- att köpa nya kläder efter väder till barnet/barnen
- fritidsaktiviteter för barnet/barnen.

Dessa orättvisor måste bekämpas och för det krävs skarpa åtgärder. Det innebär att säkerställa tillgång till utbildning av hög kvalitet, hälsovård, meningsfull fritid och socialt stöd för alla barn, oavsett deras föräldrars inkomst. Sveriges system som har till syfte att utjämna skillnader mellan familjer med och utan barn, respektive familjer med en eller flera försörjare, som till exempel bostadsbidrag, barnbidrag och underhållsstöd är bra. Men de behöver ständigt ses över så att nivåerna är tillräckliga och utformningarna träffsäkra. Det handlar också om att prioritera rätt. Barnen måste gå före stora skattesänkningar för de mest förmögna.

Sveriges kommuner har ett viktigt ansvar vad gäller investeringar i en stark och jämlik skola och ett rikt kultur- och fritidsliv för alla barn. Många kommuner tar ett stort ansvar vad gäller detta, men det behöver till exempel säkerställas att svensk skola verkligen är helt avgiftsfri och att det aldrig förväntas finansiering hemifrån vid till exempel utflykter eller fruktstund. Dessutom genomgår nu kommuner i hela Sverige större ekonomiska utmaningar än under 90-talskrisen – vilka dessutom förstärks av minskade statsbidrag. Den strukturella ojämlikheten behöver framförallt adresseras av rikspolitiken och regeringen genom en betydligt kraftfullare politik för ökad jämlikhet. Det krävs ökade statsbidrag, en aktiv arbetsmarknadspolitik och en bättre bostadspolitik.

Ett helhetsgrepp behöver tas, med en totalöversyn med bakgrund i den forskning som finns om barns ekonomiska uppväxtförhållanden och därifrån en utformning av en ännu bättre väg framåt för alla barns goda uppväxtförhållanden och möjlighet att forma ett gott, tryggt liv fritt från fattigdom.

Sanna Backeskog (S)

Kristoffer Lindberg (S)

Patrik Lundqvist (S)

Linnéa Wickman (S)